

Kirjallinen asiantuntijalausunto

18.11.2015

Eduskunta
Sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi

Asia: Hallituksen esitys HE 79/2015 vp eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Viite: Asiantuntijapyyntö 12.11.2015

Kansalaisopistojen liitto KoL toteaa, että kansalaisopistojen valtionosuuksien ja valtionavustusten supistukset vuodesta 2011 lähtien ovat olleet huomattavia.

Indeksisidonnaisuuden säilyttäminen jatkossa on välttämätöntä kansalaisopistojen pitkäjänteiselle toiminnalle ja kehittämiselle. Kansalaisopistoilla on kasvavaa kysyntää Suomessa sekä kantaväestön tarpeista että muun muassa turvapaikanhakijoiden kasvavista määristä johtuen. Kansalaisopistot ovat omalta osaltaan valmiita tekemään kaikkensa, jotta Suomeen jäävät maahanmuuttajat saadaan mukaan yhteiskuntaan ja sen täysivaltaisiksi jäseniksi.

Säästöjen kumuloituminen vaikeuttaa ja vähentää tarjottavan toiminnan määrää. Suomessa eletään parhaillaan tilanteessa, jossa kuluttajan ostovoima polkee paikoillaan ja työttömyys on kasvussa. Kurssimaksujen on kuitenkin samaan aikaan pysyttävä vapaan sivistystyön lain edellyttämällä kohtuullisella tasolla.

Edellisen hallituksen tekemät leikkaukset kansalaisopistojen valtionosuuksiin vuosille 2015 ja 2017 ovat kiihdyttäneet ja tulevat kiihdyttämään kurssimaksujen nousua. Kasvava joukko kansalaisia joutuu jättäytymään kurssien ulkopuolelle. Tämä kehitys lisää omalta osaltaan syrjäytymistä ja mahdollisesti jopa radikalisoitumista, mihin Suomella ei ole varaa. Kurssimaksujen kohtuullisuudesta ei voida pitää kiinni, jos samaan aikaan sekä valtion että ylläpitäjien osuudet pienenevät (ylläpitäjien osuudet eivät ole lakisääteisiä) ja indeksikorotukset halutaan jättää pysyvästi. Muuan muassa Raumalla opistolaisyhdistys on avustanut monia alueen työttömiä ja eläkeläisiä kansalaisopiston kurssimaksuissa, koska muuten osallistuminen ei olisi ollut enää mahdollista. Tietyille väestöryhmille

kurssimaksut ovat siis jo nykyiselläänkin liikaa, mistä seuraa koulutuksen kasautumista entisestään jo ennestään hyväosaisille.

Yhteiskunnallisesti tärkeää olisi siis pyrkiä saamaan kansalaisopistoihin nykyisten opiskelijoiden lisäksi entistä enemmän opiskelijoita muun muassa PIAAC-tutkimuksen esille nostamista ryhmistä (heikot tietotekniset taidot omaavat ikääntyneet ja basic skills -tasoilla (1-2) olevat). Vähintään opintosetelirahoitusta pitäisi kasvattaa tuntuvasti, jotta haavoittuvassa asemassa olevien kohderyhmien pääsy kursseille turvattaisiin.

LIISA VORNANEN
Liisa Vornanen
Puheenjohtaja

JAANA NUOTTANEN
Jaana Nuottanen
Toiminnanjohtaja

